

Stichting 'shakenbaby.nl'

Jaarverslag 2023 van het bestuur.

mei 2023

Nieuwe 'pseudo shaken baby zaken' 2023.

In 2023 werden vier nieuwe zaken bij ons gemeld waar onze hulp werd ingeroepen en wij één second-opinion lieten verzorgen door Jannes Koetsier, arts. In één hoger beroepzaak staan wij de veroordeelde vader en zijn advocaten bij, omdat wij een medische verklaring duidelijk waarschijnlijker achten. Drie zaken waarin we de ouders van informatie voorzagen werden gelukkig door het OM geseponeerd.

Ouders worden voorafgaand aan onze eventuele second opinion er op gewezen dat wij geen mogelijke medische verklaringen beschrijven voor de bloedingen rond de hersenen, als daarvoor geen medische aanwijzingen te vinden zijn. Tot nu toe en ook in dit jaar 2023 vonden we altijd wel mogelijke medische verklaringen voor de oude en verse subdurale bloedingen rond de hersenen van de baby.

Internationaal

Voor de 'shaken-baby-hypothese' bestaat nog altijd geen goed medisch wetenschappelijk bewijs. Deze hypothese is voor het eerst geopperd in de jaren '70 door dr Norman Guthkelch en daarna een eigen leven gaan leiden hetgeen voor veel persoonlijke drama's heeft gezorgd, doordat artsen in een volgend vergelijkbaar geval nauwelijks tot een andere conclusie willen komen.

In veel landen, met name Zweden, Noorwegen en de VS is de controversie inzake de 'baby-schudveronderstelling' dan ook nog immer actueel. Afgelopen zomer kwam er een boek uit waaraan veel deskundigen (medisch, forensisch en juridisch) een bijdrage geleverd hebben. Dit boek is een veelomvattende goede weergave van het 'shaken-baby-probleem'. Wij attenderen advocaten hierop omdat deze info bruikbaar is voor de verdediging.

Zie deze link:

<https://www.barnesandnoble.com/w/shaken-baby-syndrome-keith-a-findley/1143053792>

OM en Rechtspraak

Dat hiervoor genoemde boek (Shakenbaby syndrome, investigating the abusive head trauma controversy) brachten wij in een persoonlijk gerichte brief onder de aandacht van de landelijk medisch officier en de landelijk forensisch officier van justitie.

Zie bijlage onder dit verslag. Of en zo ja hoe deze actie effect heeft, kunnen we nu nog niet geheel terugzien, maar een strafrecht advocaat die veel kennis en ervaring heeft met 'sbs-zaken' bevestigde ons dat het aantal septs de laatste tijd duidelijk toeneemt. Gezien het belang van onze brief aan justitie en de bijlagen daarbij, voegen we deze toe aan dit jaarverslag. In ieder geval kunnen betrokken advocaten in nog lopende strafrechtzaken uit dit materiaal putten bij de verdediging van onterecht beschuldigde ouders. Helaas zijn de twee landelijke Officieren van Justitie niet ingegaan op ons verzoek om in een gesprek wederzijds te bezien hoe onterechte 'toegebracht-hersenletsel-veroordelingen' nog vaker voorkomen kunnen worden.

NFI

We merken helaas opnieuw ook in de cases dit jaar 2023 dat als het OM het NFI (Nederlands Forensisch Instituut) inschakelt voor forensisch onderzoek, wat meestal het geval is, dat dan de uitkomst voorspelbaar is: 'toegebracht letsel'. De rapporten van de NFI-artsen bestuderend kan men zich moeilijk aan de indruk onttrekken dat vooral gezocht en geredeneerd wordt naar 'toegebracht letsel' met selectieve gebruikmaking van medische literatuur. Waarheidsvinding naar mogelijke medische verklaringen voor de bloedingen lijkt niet de voornaamste prioriteit bij deze artsen. Een zorgvuldige anamnese ontbreekt altijd, terwijl juist daarin de aanwijzingen te vinden zijn voor een reeds langer bestaand probleem in het hoofdje van de baby.

Preventie en artsen eed

Er zijn kennelijk toch nog kinderartsen die zich beter moeten realiseren dat een melding aan 'Veilig Thuis' meestal bij justitie (OM) en NFI terecht komt en dan vaak tot draconische maatregelen leidt, zoals uithuisplaatsingen of onder toezichtstelling via 'Veilig Thuis' en jaren durende strafrechtzaken.

Alle artsen hebben een eed afgelegd waarin ook staat dat zij geen schade zullen veroorzaken. (zie de inleiding van de checklist voor artsen op de website). De meldcode kindermishandeling die artsen moeten volgen heeft helaas in "pseudo-shaken-baby-zaken" vaak een negatief effect als stap 1 niet eerst volledig wordt gevolgd. Het moet toch mogelijk zijn voor een (academisch) ziekenhuis om voldoende tijd te nemen en breed onderzoek te doen, eventueel met behulp van medisch maatschappelijk werk en huisbezoek, alvorens het draconische traject met 'Veilig Thuis' en het OM in gang te zetten. Stap 1 van de meldcode kindermishandeling stelt immers dat de arts eerst ook alles moet doen en onderzoeken dat een veronderstelling van mishandeling kan ontkrachten

Diagnostiek van subduraal hematoom bij baby's door huisartsen en jeugdartsen schiet tekort. Er is ook het probleem van tijdige diagnostiek na de eerste klachten van de baby, waarbij te vaak, zoals ons is gebleken in vrijwel alle zaken, door consultatie bureaus en huisartsen en ouders (psychologisch deels verklaarbaar) wordt gedacht aan onschuldige buikkrampjes of reflux in plaats van aan een probleem in het hoofdje. Dit terwijl vroegdiagnostiek met behulp van een CT-scan de eerste subdurale bloeding kan tonen en behandeling dan wellicht erger kan voorkomen. We zien immers bij vrijwel alle zaken oude en verse bloedingen rond de hersenen.

Financiën

Wij danken ieder die ons ook in 2023 financieel steunde (zie financieel jaarverslag 2023) en hopen dat u dat blijft doen, want gezien bovenstaande kunnen we de stichting helaas nog niet opheffen en blijven donaties nodig. Dankzij uw donaties (euro 1811 in 2023) is de financiële reserve van de stichting constant (euro 2569 per eind dec 2023). De website moet in de lucht blijven en we blijven ons beraden op eventuele andere acties om onze doelstelling onder de aandacht te houden.

Bestuur

Het bestuur van de stichting is gewijzigd en kwam in 2023 één keer bijeen en ontvangt geen vergoeding voor werkzaamheden voor de stichting. Patrick van Es is uit het bestuur getreden en we zoeken een nieuwe bestuursleden.

Wij willen graag als bestuur (deels of geheel) vervangen worden en nodigen ieder die dit leest uit om hierover contact op te nemen met Henk van Waveren of Jannes Koetsier. Dat kan via het contact-formulier op onze website.

Jannes Koetsier, Henk van Waveren.
Bestuur stichting 'shakenbaby.nl'

één bijlage bij dit verslag op de volgende pagina's toegevoegd.

Bijlage 1

Aan de landelijk Forensisch officier van Justitie m.s.warnaar@om.nl

Aan de landelijk officier van justitie van het Expertisecentrum Medische Zaken
r.r.joesoef.djamil@om.nl

Blauwestad, 7 september 2023.

Geachte mevrouw mr. M.S. Warnaar en mijnheer mr. R.J. Djamil

Betreft: onderzoek naar “Shaken-baby syndroom”

In juni 2023 is het boek “Shaken Baby Syndrome; Investigating the Abusive Head Trauma Controversy” verschenen. Deze publicatie is uitgegeven door Cambridge University Press. (*1)

De publicatie laat zien dat een verdenking op toegebracht letsel gebaseerd op de hypothese dat het schudden van een jong kind kan leiden tot trauma aan het hoofd meer dan 50 jaar na het formuleren ervan geen enkele wetenschappelijke onderbouwing heeft. (*2) Dit soort hoofd trauma, aanvankelijk dus bekend geraakt als “shaken-baby-syndroom”, betreft (chronisch) subdurale bloeding rond hersenen al of niet met retina-bloeding en fractuur aanduidingen, maar kent echter vele andere mogelijke oorzaken (*3). Door kinderarts, Veilig-Thuis-arts en NFI-arts wordt bij deze toegebracht letsel verdenkingen niet altijd met alle mogelijke medische oorzaken voldoende rekening gehouden.

Met het verschijnen van deze publicatie is het forensisch fundament onder deze toegebracht letsel zaken (“Shaken-baby-zaken”) definitief weggeslagen.

De kritiek op het ontbreken van valide wetenschappelijk bewijs voor de shaken baby syndroom hypothese is altijd aanwezig geweest. De kritiek was aanleiding voor de bedenker van de hypothese (Norman Guthkelch) dat deze er zelf afstand van heeft genomen (*4). In het Zweedse juridische systeem wordt de hypothese al jarenlang, sinds de publicatie van Linoe e.e. (*5), niet als valide beschouwd en wordt zonder ander niet medisch bewijs niet voldoende geacht als bewijs van toegebracht letsel.

Wij willen in dit verband ook wijzen op het artikel van mr. dr. R.A. Hoving uit 2016 in het tijdschrift “Delikt en Delinkwent” inzake De bruikbaarheid van de ‘shaken baby syndroom’-hypothese in het strafproces.

In de periode 2010 – 2020 hebben wij als stichting “Shakenbaby.nl” meer dan 50 gevallen onderzocht en daaruit is gebleken dat het schudden van de baby na onvolledige overwegingen als oorzaak werd aangemerkt van dit soort hoofdtrauma van het jonge kind. Rapportage hiervan hebben wij in 2020 gestuurd naar alle hoofdofficieren van Justitie en Presidenten van de Rechtbanken.

De rechtsgang in het verleden is uitgegaan van de validiteit van de diagnose “Shaken baby syndroom”, met enige regelmaat uitzetting uit de ouderlijke macht of zelfs gevangenisstraf van een van de ouders als gevolg. Het is wel zo dat wij hebben gemerkt dat dit de laatste jaren minder is voorgekomen. Het is mogelijk dat kinderartsen voorzichtiger zijn geworden bij het stellen van een diagnose inzake hoofd trauma en ketenpartners terughoudender zijn geworden.

Het recente boek dat wij met dit schrijven onder uw aandacht brengen, kan niet anders dan gevolgen hebben voor de rechtsgang. Ons inziens kan de “Shaken baby syndroom” hypothese niet meer worden gebruikt als enig bewijs voor dit soort verdenking van toegebracht hoofdletsel.

Wij begrijpen dat dit voeten in de aarde heeft. Want feit blijft dat sommige ouders hun kind schudden en dat dat afgrijzen oproept. De reactie moet blijven dat het jonge kind beschermd moet worden en dat het gedrag wordt gecorrigeerd. Maar dat moet wel proportioneel met gebruik van alle recente kennis.

Wij vragen u om deze redenen binnen het Openbaar Ministerie stappen te zetten die zullen leiden tot het niet meer gebruiken van de “Shaken baby syndroom” hypothese als bewijs voor toegebracht hersenletsel bij baby's, en uw ketenpartners mee te nemen bij uw inspanningen.

Wij wijzen erop dat de twijfels die in het verleden reeds bestonden inzake de “shaken baby hypothese” in de Verenigde Staten ertoe hebben geleid dat veroordelingen die waren gebaseerd op de ‘shaken baby syndroom’-hypothese in hoger beroep door Amerikaanse (statelijke en federale) rechters zijn vernietigd. (*6).

Wij hopen dat u ons wilt uitnodigen voor een gesprek waarin we kunnen ingaan op de incidentie van deze problematiek en wat er meer gedaan kan worden, ook door ons, om onterechte veroordelingen te voorkomen. In afwachting van uw reactie,

Met de meeste hoogachting,

J.T. Koetsier, arts

H. van Waveren

Bestuursleden van de stichting ‘Shakenbaby.nl’

Bijlagen: 5

(*1) <https://www.barnesandnoble.com/w/shaken-baby-syndrome-keith-a-findley/1143053792>

(*2) Zie pp. 397 - 399 “Shaken baby syndrome, investigating the abusive head trauma controversy”. Cambridge University Press & Assesment 2023.

(*3) Voorbeelden mogelijke oorzaken van subduraal hematoom en netvliesbloeding bij baby's:

* geboorte subduraal hematoom komt frequent voor en lost ongemerkt meestal op. Maar in 1% van deze gevallen met (soms ernstig) rebleeding. (literatuur beschikbaar: met MRI-scans aangetoond)

* virale meningo-encefalitis, subklinisch en moeilijk (zeker achteraf) te diagnosticeren.

* vitaminetekorten, bijv. vit-C, vit-D bij bloedingen en/of fractuuraanduidingen, vitamine bepalingen worden vaak niet of te laat gedaan. Vit K1-tekort bij moeder tijdens de zwangerschap na maagverkleining-operatie van de moeder.

* immuun trombopathie t.g.v. virus infectie of vaccinatie.

* zeldzame aangeboren afwijkingen: trombofilie, renale tubulaire acidose, 22q11-deletie-syndroom, glutaar-acidurie, Ehlers-Danlos-syndr.

* medicatie bijwerking: moeder tijdens zwangerschap bijv. SSRI antidepressiva, paracetamol, ascal.

* metabolic-bone-disease-of-the-newborn, ingeval van metafysaire fractuur-aanduidingen vooral bij prematuritas en/of voedingsproblemen

(*4) 12 Hous. J. Health L. & Policy 201 Copyright © 2012 A.N. Guthkelch Houston Journal of Health Law & Policy ISSN 1534-7907 PROBLEMS OF INFANT RETINO-DURAL HEMORRHAGE WITH MINIMAL EXTERNAL INJURY A.N. Guthkelch*

(*5) <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/apa.13760/full>

Review Article . Insufficient evidence for ‘shaken baby syndrome’ – a systematic review

Authors: Niels Lynøe, Göran Elinder, Boubou Hallberg, Måns Rosén, Pia Sundgren, Anders Eriksson

First published: 1 March 2017 DOI: 10.1111/apa.13760 Cited by (CrossRef): 16 articles

Abstract: Shaken baby syndrome has typically been associated with findings of subdural haematoma, retinal haemorrhages and encephalopathy, which are referred to as the triad. During the last decade, however, the certainty with which the triad can indicate that an infant has been violently shaken has been increasingly questioned. The aim of this study was to determine the diagnostic accuracy of the triad in detecting that an infant had been shaken. The literature search was performed using PubMed, Embase and the Cochrane Library up to October 15, 2015. Relevant publications were assessed for the risk of bias using the QUADAS tool and were classified as having a low, moderate or high risk of bias according to predefined criteria. The reference standards were confessions or witnessed cases of shaking or accidents. The search generated 3773 abstracts, 1064 were assessed as possibly relevant and read as full texts, and 30 studies were ultimately included. Of these, 28 were assessed as having a high risk of bias, which was associated with methodological shortcomings as well as circular reasoning when classifying shaken baby cases and controls. The two studies with a moderate risk of bias used confessions and convictions when classifying shaken baby cases, but their different designs made a meta-analysis impossible. None of the studies had a low risk of bias.

Conclusion: The systematic review indicates that there is insufficient scientific evidence on which to assess the diagnostic accuracy of the triad in identifying traumatic shaking (very low-quality evidence). It was also demonstrated that there is limited scientific evidence that the triad and therefore its components can be associated with traumatic shaking (low-quality evidence).

Key notes

- Shaken baby syndrome has typically been associated with findings of subdural haematoma, retinal haemorrhages and encephalopathy.
- However, the diagnostic accuracy of this triad in detecting that an infant has been shaken has been questioned.
- This systematic review indicates that there is *insufficient* scientific evidence on which to assess the diagnostic accuracy of the triad in identifying traumatic shaking (*very low-quality evidence*).

(*6) Zie State/Edmunds 746 N.W.2d 590 (Wis. Cir. Ct. 2008) (No. 96 DF 555); Smith/Mitchell 24 F.3d 1235 (9 th Cir. Cal. 2010) (later Cavazos/Smith).